

การอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวไทยใหญ่ : กรณีศึกษาหมู่บ้านสามัคคี จังหวัดแม่ฮ่องสอน (CHILD REARING PRACTICES OF TAI YAI FAMILIES: A CASE STUDY OF HARMONY VILLAGE IN MAE HONG SON PROVINCE.)

คนัย กล่าวแล้ว 4236928 SHPE / M

ศศ.ม (ประชากรศึกษา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : โกวิท กระจ่าง, D.Tec.sc., จิตตินันท์ เดชะคุปต์, Ph.D., กุศล สุนทรธาดา, Ph.D., งามพิศ สัตย์สงวน, Ph.D.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงการอบรมเลี้ยงดูเด็กของครอบครัวชาวไทยใหญ่ภายใต้บริบทแวดล้อมทางกายภาพและสังคมในปัจจุบัน โดยใช้แนวคิดทฤษฎีโครงสร้างหน้าที่ และแนวคิดทฤษฎีนิเวศวิทยาครอบครัวเป็นแนวทางในการศึกษา ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือน มิถุนายน 2544 – เดือน มกราคม 2545 โดยการสัมภาษณ์ผู้ดูแลเด็กในครอบครัวกรณีศึกษา จำนวน 16 ครอบครัว รวมทั้ง ผู้อาวุโส ผู้นำ ชุมชน พระสงฆ์ เจ้าหน้าที่สาธารณสุข ครูพี่เลี้ยงเด็กในหมู่บ้านสามัคคี อำเภอขุนยวม จังหวัดแม่ฮ่องสอน รวมทั้งใช้การสังเกตวิธี อบรมเลี้ยงดูเด็ก และค้นคว้าข้อมูลจากเอกสารเกี่ยวกับวัฒนธรรมและคติความเชื่อของชาวไทยใหญ่เพิ่มเติม เพื่อตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลที่ได้รับ

ผลจากการวิจัยพบว่า ครอบครัวเดี่ยวผู้ดูแลเด็กประกอบด้วยพ่อแม่ แม่เต่าและพี่ชายหรือพี่สาวของเด็ก ในครอบครัวชายผู้ดูแลเด็กนอกจากจะประกอบด้วยพ่อแม่ พี่ชายและพี่สาวของเด็ก ยังมีพ่อแม่เต่า และลุงหรือน้าคอยช่วยดูแล อย่างไรก็ตามแม่จะเป็นผู้ที่อยู่ใกล้ชิดและให้ความรักความเอาใจใส่แก่เด็กมานับตั้งแต่เด็กคลอดอย่างเห็นได้ชัด แม่จะหยุดจากการทำงานตามปกติเพื่อมาอยู่ดูแลลูกที่บ้านจนลูกมีอายุประมาณ 1 - 2 ปี จึงเริ่มออกทำงานอย่างจริงจังอีกครั้งหนึ่ง

มีการนำ “ขวัญ”(พลังชีวิต) มาเป็นส่วนหนึ่งในการอธิบายเกี่ยวกับการเจ็บป่วยด้วยสาเหตุต่าง ๆ “ขวัญ” ของพ่อแม่และเด็กมีความสัมพันธ์กัน การรักษาเด็กคนหนึ่ง ๆ ให้หายจากการเจ็บป่วยจึงไม่ได้เป็นเรื่องเฉพาะตัวของเด็กเท่านั้น หากยังมีความเกี่ยวเนื่องกับการปฏิบัติตัวของพ่อแม่ด้วย เหตุผลเกี่ยวกับความจำเป็นทางเศรษฐกิจ ยังมีส่วนทำให้เมื่อเด็กเจ็บป่วย ผู้ดูแลเด็กชาวไทยใหญ่จะพาเด็กไปรับการรักษาที่สถานีนอนามัยหรือโรงพยาบาลมากกว่าจะซื้อยาจากร้านค้ารักษาเด็กที่บ้านเอง

ชาวไทยใหญ่มักจะเรียกชื่อพ่อหรือแม่ของเด็กตามหลังชื่อเด็กด้วยเสมอ ทำให้พ่อแม่ต้องคอยอบรมเลี้ยงดูเด็กให้เติบโตเป็นคนที่มีพฤติกรรมซึ่งเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน เพราะการแสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีหรือ การมีลักษณะนิสัยเป็นคนพาลของลูกจะทำให้พ่อแม่ได้รับการติฉินนินทาจากคนอื่น ๆ และนำความเสื่อมเสียมาสู่วงศ์ตระกูลได้

CHILD REARING PRACTICES OF TAI YAI FAMILIES: A CASE STUDY
OF HARMONY VILLAGE IN MAE HONG SON PROVINCE.

DANAI KLAWLAEW 4236928 SHPE/M

M.A. (POPULATION EDUCATION)

THESIS ADVISORS: KOWIT KRACHANG, D.Tech. Sc., JITTINAN DACHAKUTTA,
Ph.D., KUSOL SOONTHORNDHADA, Ph.D., NGAMPITTS SUTSANGOUN, Ph.D.

ABSTRACT

The purpose of this research was to study and explain the structure of Tai Yai families and their child rearing practices in their physical and social surroundings. The research was conducted based on structural-functional and family ecology theories. Data has been collected from June 2001 to February 2002. The case study was of 16 Tai Yai families and consisted of members ranging from newborn to six year olds, elders, monks, public health officers and babysitters in Harmony village, Khun Yuam District, Mae Hong Son. The methodologies included key informant interviews, participant observations, non-participant observations, in-depth interviews, and a literature review about the culture and beliefs of the Tai Yai people, to ensure the reliability of data collection.

This research found that in a nuclear family parents, the elderly, and elder brothers or sisters take care of children while in an extended family, the caretakers are not only, parents, elder brothers and sisters but also the elderly and uncles. However, it is the mothers who are the closest to the children and give the most love to them. They fully devote themselves to child rearing. When the children are about one to two years old, they will spend most of their time with the mothers, who are working outside.

“Kwan” (Spirit) is always referred to as one way to explain sickness. The “Kwan” (Spirit) of the parents and children are related. Thus, parents’ behavior can have positive or negative effects on children’s “Kwan” (Spirit) or health. Accordingly, curing a child is not an individual matter. It also concerns the parents and their behavior. Some economic reasons, have lead to the habit that when Tai Yai children are sick, their caretakers will often take them to healthcare centers or hospitals rather than buying medicine from the drugstore. This is supported by the fact that they rely on the capability of doctors and health officers because it is free of charge.

The name of children when addressed by Tai Yai people is always accompanied by their parent’s name. The addressing of children’s names followed by the parent’s names is one mechanism to remind parents of the necessity for them to raise their children well and teach them behavior accepted by the community. This is because children’s improper behavior often reflects how they are brought up. This can bring a bad reputation to the family.

KEY WORDS: TAI YAI / FAMILY / CHILD REARING / FAMILY ECOLOGY

303 P. ISBN 974-04-2840-1